

روشهای کنترل بوی نامطبوع ناشی از زباله ها

عدم جمع‌آوری صحیح و به موقع زباله، منجر به ایجاد حالت غیربهداشتی و شیوع بسیاری از بیماری‌ها و نیز ابتلای تعداد زیادی از مردم به این بیماری‌ها می‌شود. جمع‌آوری پسماند، فعالیتی است که همیشه تحت پوشش کافی و بررسی دقیق عموم جامعه بوده است و راندمان این فعالیت، شاخص اصلی یک رویه مدیریت پسماندهای جامد خوب می‌باشد. جمع‌آوری پسماندها، یکی از بخشهای مهم هر برنامه مدیریت پسماند است. جمع‌آوری از ظروف و مخازن نگهداری مواد، شروع و با انتقال آنها به محل پردازش و دفع خاتمه می‌یابد. برای جمع‌آوری پسماندها، هم خدمات و هم انتخاب تکنولوژیهای مناسب ضروری است. مخازن پسماند شهری یکی از اجزای اصلی سیستم جمع‌آوری مکانیزه پسماند است. مخازن پسماند شهری برای نگهداری موقت زباله‌های شهری (عادی) و انتقال آنها به خودروهای مخصوص جمع‌آوری زباله به کار می‌روند. شاید بتوان گفت یکی از اصلی‌ترین و ملموس‌ترین مؤلفه‌های فرهنگ هر شهر، تعداد سطل‌های زباله آن شهر است. با توجه به اینکه حدود ۷۰ درصد زباله شهر از مواد آلی تشکیل شده است، این درصد بالا با توجه به گسترش تخمیر باکتری‌ها، تعفن ایجاد می‌کند. متأسفانه برخی از شهروندان، روزها هم مخازن را از زباله انباشته می‌کنند و در واقع هر موقع که بخواهند زباله‌های خود را در مخازن زباله قرار می‌دهند که این موضوع موجب شده است شهرداری هنگام روز زباله‌ها را جمع‌آوری کند که با توجه به ترافیک شهر، کار سختی است. شهروندان حتماً برای زباله‌های تر از کیسه پلاستیکی استفاده کنند و پس از بستن این کیسه‌ها آن را در مخازن زباله قرار دهند تا این زباله‌ها در مخازن ایجاد تعفن نکنند.

می‌توان از روشهای زیر برای کنترل بوی نامطبوع مخازن و سطل‌های زباله استفاده کرد:

- ۱- از کیسه‌های زباله‌ی مناسب استفاده شود: در اثر استفاده از کیسه‌های زباله‌ی مناسب و عدم پاره شدن آن، مواد زائد موجود در کیسه که بخش اعظم آن را زایدات آشپزخانه‌ای تشکیل می‌دهد به بیرون درز نخواهد کرد در نتیجه بوی نامطبوع ناشی از زباله نیز منتشر نخواهد شد. بهترین روش، استفاده از یک کیسه ضخیم و مقاوم در برابر پاره شدن و داشتن حجم مناسب است که به راحتی بتوان درب آن را بست.
- ۲- قراردادن زباله‌ها در ساعت مقرر در مخازن زباله: اگر زباله‌ها در زمان مناسبی در مخازن قرار گیرند، فاصله قرارگیری زباله در مخازن و انتقال آنها توسط ناوگان جمع‌آوری کوتاه شده و فرصتی برای تجزیه مواد زائد در مخازن به وجود نخواهد آمد در نتیجه بوی نامطبوع ناشی از زباله منتشر نمی‌گردد.
- ۳- تفکیک مناسب زباله‌ها در مبدأ: بیشترین علت به وجود آمدن بوی نامناسب زباله‌ها ناشی از فساد مواد غذایی است که تجزیه آنها باعث تولید بوهای ناخوشایند می‌گردد. با تفکیک مناسب مواد قابل بازیافت و تحویل به ناوگان جمع‌آوری زباله‌های خشک، جمع‌آوری و انتقال زباله‌های مخازن به کارخانه‌های کمپوست، بوی ناشی از زباله‌ها کاهش پیدا خواهد کرد.
- ۴- تفکیک مناسب مواد قابل بازیافت مثل بطری‌ها، کاغذ و کارتن: تفکیک زباله‌ها نه تنها به حفظ محیط زیست کمک خواهد کرد بلکه بوی نامطبوع ناشی از آن را نیز کاهش خواهد داد. این قبیل اجسام حجم زیادی از زباله را به خود اختصاص داده و جذب مواد غذایی بر روی مواد قابل بازیافت، سرعت تجزیه آنها را بیشتر کرده و بوی ناشی از زباله را افزایش می‌دهد.
- ۵- تمیز کردن سطل‌های زباله منزل به طور مرتب: برنامه ریزی مناسب و شستشوی مرتب سطل‌های موجود در خانه باید در دستور کار قرار گیرد و از مواد شوینده مناسب برای رفع آلودگیها استفاده گردد.

مصرف درست می‌تواند تا حد زیادی هزینه‌های خانواده و مصرف آب و انرژی را پایین بیاورد و از تولید بیش از اندازه زباله جلوگیری کند. حجم قابل ملاحظه بعضی از پسماندها از آب تشکیل شده است و در زمانی که دور ریخته می‌شوند در اثر جمع شدن پسماندها بروی هم و تحت فشار بودن تولید شیرابه می‌کند. شیرابه‌ها یعنی همان آب بد بو و متعفن که از زباله‌های ما بیرون می‌زند، بزرگترین معضل پسماندها هستند که صدمات جبران ناپذیری به سلامتی افراد و محیط زیست می‌زنند. شیرابه یک بخش ناگزیری از زباله است که باید تلاش کنیم به حداقل برسد. اگر زباله ما رطوبت نداشته باشد شیرابه آن کم می‌شود. شیرابه‌هایی که حاصل مایعات نشر شده از پسماندهای مختلف می‌باشد در انتهای کیسه‌های زباله جمع شده و در اثر تجمع و ماندگاری به مایعی بیماری‌زا تبدیل می‌شود و در صورت نشر شیرابه در مکان نگهداری، زمان جمع‌آوری و مراحل دفع می‌تواند برای بهداشت فردی و محیط زیست شهری شهروندان خطرناک باشد. پس بهتر است زمانی که پسماندها را در منزل جمع‌آوری می‌کنیم در کنار کاهش حجم پسماند رطوبت آن هم گرفته شود و همچنین در زمان ریختن پسماندها در کیسه‌های زباله از ریختن مایعات به داخل کیسه‌های زباله خودداری کنیم. یعنی به هنگام مصرف نوشیدنی‌های بسته‌بندی، ابتدا باقیمانده آن را خالی کرده و سپس ظرف را در سطل زباله قرار دهید. شهروندان جامعه به راحتی با رعایت بجا و درست‌الگوی مصرف و صرفه‌جویی می‌توانند به صورت عمده‌ای در کاهش تولید زباله نقش داشته باشند که در قبال این زباله کمتر، هزینه کمتری نیز صرف جمع‌آوری و انتقال و دفع آن خواهد شد. از شهروندان درخواست می‌گردد زباله‌های خود را رأس ساعت ۹ شب از منزل به داخل سطل‌های زباله منتقل کنند و در ساعات روز از قرار دادن زباله‌ها در مخازن پرهیز نمایند. در برخی از موارد می‌بینیم که شهروندان این کار را هروقت که مایل باشند انجام می‌دهند که در این صورت انتظار داشتن شهری پاکیزه به سختی و با هزینه‌های سنگین میسر می‌شود.

علیرضا صفاری - سازمان مدیریت پسماند شهرداری قزوین